

УДК 336.226

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-10\(10\)-144-157](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-10(10)-144-157)

Павленко Оксана Павлівна кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, 49600, тел.: (097) 528-86-65, <https://orcid.org/0000-0001-6967-8424>

Водолазська Оксана Анатоліївна кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, 49600, тел.: (067) 960-85-03, <https://orcid.org/0000-0002-7858-7118>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Трансформаційні зміни економічних процесів і явищ передбачають вивчення основних положень законодавчих актів щодо оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Акцентовано увагу на особливостях спрощеної системи оподаткування в умовах воєнного стану України. Автором зосереджено увагу на проблемах формування місцевих бюджетів та ведення фіскальної політики при введенні військового положення країни. Також проведено детальний аналіз змін податкового законодавства в розрізі сплати єдиного податку фізичними особами-підприємцями. Визначено основні елементи спрощеної системи оподаткування. В статті автором проаналізовано динаміку прогнозних показників щодо сплати єдиного податку до місцевих бюджетів окремих територіальних громад Дніпропетровської області. Надано характеристику окремим прогнозним макропоказникам селищного бюджету Дніпропетровської області. Вивчено фінансові результати до оподаткування підприємств сільськогосподарського виробництва регіону. Проведений аналіз показав, що найбільша частка єдиного податку сплачена до власних доходів місцевого бюджету належить сільськогосподарським підприємствам – платникам єдиного податку 4 групи. Відзначено податкові пільги для окремих груп суб'єктів спрощеної системи оподаткування.

Таким чином, сприяння посиленню фіскального ефекту в умовах надзвичайного стану в країні є досить важливим. Трансформаційні процеси, що відбуваються в економічній системі, спрямовані на подолання труднощів

суб'єктів господарювання, особливо юридичних осіб малого бізнесу та фізичних осіб-підприємців. У перспективі запровадження законодавчих норм щодо ефективності сплати єдиного податку до місцевих бюджетів дає змогу вирішити низку проблемних питань у сфері державної фіскальної політики.

Ключові слова: єдиний податок, податкове навантаження, податкова система, спрощена система оподаткування, податкові пільги.

Pavlenko Oksana Pavlivna PhD of Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University, Serhiy Yefremova St., 25, Dnipro, 49600, tel.: (097) 528-86-65, <https://orcid.org/0000-0001-6967-8424>

Vodolazska Oksana Anatoliivna PhD of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Finance, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University, Serhiy Yefremova St., 25, Dnipro, 49600, tel.: (067) 960-85-03, <https://orcid.org/0000-0002-7858-7118>

PROBLEMS AND PROSPECTS TO OPERATION OF THE SIMPLIFIED TAXATION SYSTEM IN UKRAINE

Abstract. Transformational changes in economic processes and phenomena require the study of the main provisions in legislative acts regarding the taxation of small business entities. Attention is focused on the features of the simplified taxation system in the conditions of the martial law of Ukraine. The author focuses on the problems of forming local budgets and conducting fiscal policy during the introduction of military rule in the country. A detailed analysis of changes in tax legislation in terms of payment of a single tax by natural persons-entrepreneurs was also carried out. The main elements of the simplified taxation system are defined. In the article, the author analyzed the dynamics of forecast indicators regarding the payment of a single tax to the local budgets of individual territorial communities of the Dnipropetrovsk region. The characteristics of certain forecast macro-indicators of the settlement budget of the Dnipropetrovsk region are given. The financial results before taxation of the agricultural production enterprises of the region were studied. The conducted analysis showed that the largest share of the single tax paid to the own revenues of the local budget belongs to agricultural enterprises - single tax payers of group 4. Tax benefits for certain groups of subjects of the simplified taxation system were noted.

Thus, promoting the increase of the fiscal effect in the conditions of the state of emergency of the country is quite important. Transformational processes taking place in the economic system are aimed at overcoming the difficulties of business entities, especially small business legal entities and individual entrepreneurs. In the

future, the introduction of legislative norms regarding the effectiveness of the payment of a single tax to local budgets makes it possible to solve a number of problematic issues in the field of state fiscal policy.

Keywords: single tax, tax burden, tax system, simplified taxation system, tax benefits.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану країни малий бізнес потерпає від збитковості та найбільшого тиску в такому складному ринковому середовищі, а податковий тиск на суб'єктів господарювання неминуче зростає. Негативні наслідки господарювання та недоотримання доходів, а як наслідок скорочення фінансових результатів сучасного бізнесу в умовах війни України призвели до скорочення обсягів податкових платежів та змістовних змін податкового законодавства. Оскільки податки набувають важливого значення при формуванні бюджету країни, вони займають значну його частку, податковим органам необхідно здійснювати своєчасний оперативний контроль за рухом бюджетних коштів, а також управління ними особливо в період ринкової трансформації. Враховуючи специфіку функціонування між суб'єктами ринку України, слід зосередити увагу на таких фінансових показниках формування бюджету як валовий внутрішній продукт, національний дохід, податкове навантаження, рівень податків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування неодноразово досліджували науковці економічного спрямування. Проблемам оподаткування присвячено чимало наукових праць, серед яких слід відокремити публікації наступних вчених: Василик О., Дем'яненко М., Завгородній А., Єлисеєв А., Іванов Ю., Мельник П., Мних Є., Соколовська А., Тропін В., Тулуш Л., Чумаченко М., Юрій С. Незважаючи на широкий спектр існуючих теоретико-методологічних і практичних публікацій, питання оподаткування суб'єктів малого підприємництва в умовах воєнного стану залишається актуальними і потребують подальшого вивчення і більш глибокого дослідження.

Мета статті – полягає у вивченні проблем оподаткування суб'єктів малого бізнесу та перспектив розвитку спрощеної системи оподаткування в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. З моменту введення воєнного стану в Україні було прийнято декілька змін до законодавчих актів стосовно оподаткування, зокрема ці зміни в Податковому кодексі, які безпосередньо стосуються питань оподаткування та звітності ФОП, а саме: Закон №2018-IX (від 03.03.2022р.) «Про внесення змін до ПКУ та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану», № 2120-IX (від 15.03.2022 р.), № 2142-IX (від 24.03.2022р.), № 2173-IX(від 01.04.2022р.) «Про внесення змін до ПКУ та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану», №2260-IX (від 12.05.2022р.), № 2325-IX (від 21.06.2022р.),

№ 2192-ІХ (від 14.04.2022 р.) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану» [3-9]. Цими законодавчими актами було врегульовано процеси оподаткування та сплати єдиного податку, ЄСВ, подання фінансової звітності суб'єктами ФОП.

Також податківцям надається пільга щодо несплати єдиного податку в період з 01.04.2022 р. до моменту скасування військового стану в країні. Що стосується Єдиного соціального внеску, то в період з 01.03.2022р. до моменту припинення військових дій в Україні запропоновано одиниці мають право на скасування:

1. Нарахування, обчислення та оплату за себе ЄСВ;
2. Плату за власним рішенням єдиного внеску за найманого працівника, призваного під час мобілізації на військову службу до ЗСУ;

Якщо провести детальний аналіз змін податкового законодавства, можемо дійти до висновку, що ФОП- платники 1 і 2 групи єдиного податку можуть самостійно приймати рішення стосовно сплати ЄП і ЄСВ. Отже, з юридичної точки зору це не є обов'язком для суб'єктів підприємництва, і після того як буде припинено військовий стан в цьому періоді вони звільняються від сплати податків [1].

Задля стабілізації податкового режиму країни та зниження податкового тиску в складних економічних умовах податківцям спрощеної системи оподаткування запропоновано наступні особливості подання звітності. Так, податковий (звітний) період платникам єдиного податку 1 і 2 групи являється календарний рік, тобто це залишилось без змін. Проте, законодавчими актами передбачено, що «декларація платника єдиного податку - фізичної особи - підприємця не заповнюється за період, в якому єдиний податок не сплачувався (у періоді з 01.04.2022 до припинення чи скасування воєнного стану)».

Окремими положеннями законодавчих актів також були внесені зміни щодо подання звітності по Єдиному соціальному внеску. По-перше, декларація по розрахунку ЄСВ не заповнюють ФОП за себе в тому період, в якому вони його не нараховували, не обчислювали і не сплачували. По-друге, змінами законодавства України зазначено, що «ЄСВ за найманих працівників, що мобілізовані на військову службу до ЗСУ: сума єдиного внеску за таких найманих працівників платник єдиного внеску розраховується та відображається у звітності платником єдиного внеску; для розрахунку використовуються дані звітності стосовно таких найманих працівників щодо суми нарахованого доходу у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок, суми нарахованого єдиного внеску, суми донарахованого та зменшеного нарахування єдиного внеску таких найманих працівників; на підставі розрахунку центральний орган виконавчої влади, що реалізує держа вну податкову політику, державну

політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, формує бюджетні запити на отримання коштів на покриття сум несплаченого роботодавцями відповідно до цього пункту єдиного внеску; вимоги щодо нарахування єдиного внеску на заробітну плату (дохід), що не перевищує розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, не застосовуються до заробітної плати (доходу) за останній календарний місяць (включно) у якому відбулась фактична демобілізація такого працівника» [7,8].

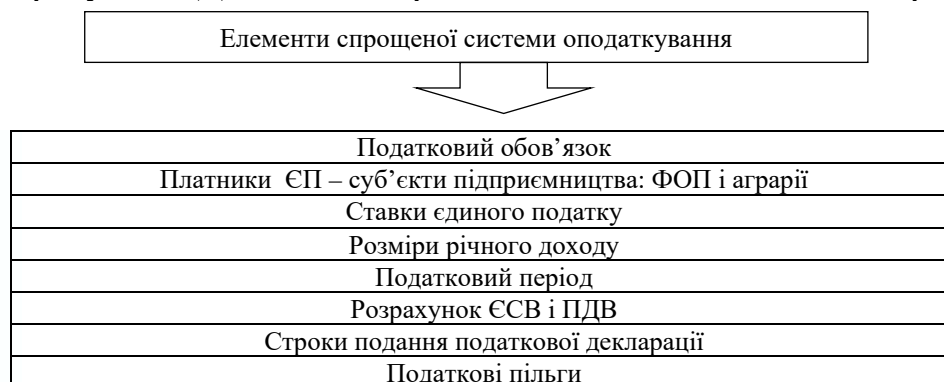
Для платників єдиного податку третьої групи, тобто фізичних осіб-підприємців існує право обирати загальну систему оподаткування передбачену ПКУ, але також є особливості складання звітності та нарахування, обчислення і сплати ЄП і ЄСВ. Зокрема, на сьогоднішній день ФОП орієнтуються на законодавчі норми Глави I розділу XIV, закріплені в Податковому кодексі України – за ставками 3% та 5% при обмеженні розмірів річного доходу, щоквартальною звітністю тощо. При цьому, перехід на спрощену систему оподаткування платниками єдиного податку 3 групи з особливостями оподаткування встановлено підр.8 в Перехідних положеннях ПКУ по ставці 2%.

Порівнюючи законодавчі умови щодо порядку при обранні/переході на 3 групу єдиного податку, слід врахувати наступні особливості: «для обрання або переходу на 3 групу єдиного податку з особливостями ФОП має подати до ДПС заяву. Форма заяви про застосування спрощеної системи оподаткування затверджена наказом Міністерства фінансів України від 16 липня 2019 року № 308 (F/J0102003 - в Електронному кабінеті). При цьому до заяви не додається розрахунок доходу за попередній календарний рік. Заява може подаватися у паперовій формі або засобами електронного зв'язку в електронній формі. Варто зазначити, що автоматичного переходу ФОП, що були платниками єдиного податку 3 групи до 1 квітня 2022 року на правила оподаткування з особливостями не відбувається. Тобто, ФОП, що є платниками єдиного податку 3-ї групи на загальних підставах для можливості сплати єдиного податку за ставкою 2% повинні подати до ДПС відповідну заяву про зміну ставки. Але при цьому, у заяві про зміну ставки: не заповнюється розділ 5.1 «Обрання або перехід на спрощену систему оподаткування»; зазначається у розділі 5.2. [13].

Наведемо приклад: якщо військовий стан в країні припиняється 24.08.2022 р., то з 1.09.2022 р. всі фізичні особи-підприємці, які обирали 3-тю групу єдиного податку при оподаткуванні з певними особливостями, автоматично вважаються платником того податку, який сплачували по загальній системі оподаткування до моменту подачі заяви про перехід на спрощену систему. Але разом з тим, слід відмітити, що законодавством не

визначено, на якій системі оподаткування будуть підприємці, які зареєструвались після 01.04.2022 р. і обирали 3-тю групу спрощеної системи оподаткування за 2-х відсотковою ставкою. Слід відзначити, що при самотійній відмові: суб'єкти підприємництва (ФОП) мають право самотійно відмовитися від використання особливостей оподаткування. Варто також сказати про законодавчі вимоги розмірів річного доходу: «до платників податків (ФОП), які обрали 3 групу платника єдиного податку з особливостями оподаткування не застосовується обмеження щодо розміру річного доходу». Доволі дискусійним залишається питання стосовно розрахунку граничного обсягу доходу для підприємців малого бізнесу по 3 групі при наданні можливості перебування на єдиному податку і надалі після припинення воєнного стану. Наприклад, «платники третьої групи, що сплачували єдиний податок до 31.03.2022 за ставкою 5 %, та які перейшли на сплату єдиного податку з 01 квітня 2022 року на ставку 2 % з першого дня місяця, наступного за місяцем припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану повертаються знову на сплату єдиного податку за ставкою 5 % з дотриманням обмеження в обсязі доходу, одержаного протягом календарного року, що повинен не перевищувати 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (не більше 7 585 500 грн). При цьому, ДПС у своїх роз'ясненнях зазначає, що дохід, отриманий фізичною особою - підприємцем - платником єдиного податку третьої групи під час використання таким платником особливостей оподаткування, встановлених п. 9 підрозд. 8 розд. ХХ «Перехідні положення» ПКУ, оподатковується виключно за ставкою єдиного податку у розмірі 2 % доходу, визначеного відповідно до ст. 292 ПКУ. Після автоматичного повернення на систему оподаткування, що застосовувалась до початку воєнного стану ставка у розмірі 15 відс. яка визначена п. 293.8 ст. 293 ПКУ», але до розміру вказаного доходу може не застосовуватися [2, с.147].

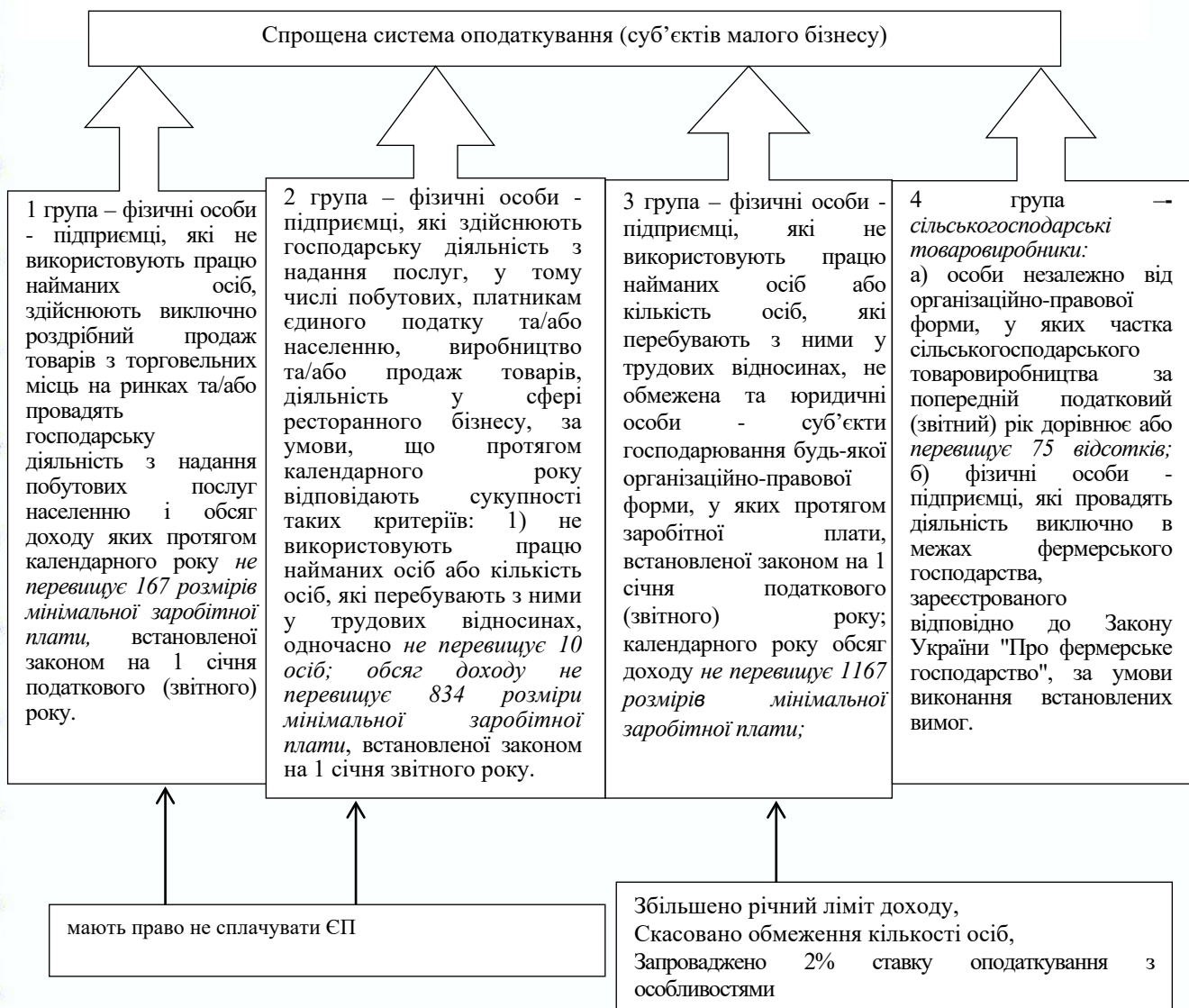
Серед елементів спрощеної системи оподаткування стосовно суб'єктів малого бізнесу, можемо визначити наступні (рис.1.): податковий обов'язок, податковий період, ставки єдиного податку, розмір річного доходу, податкові пільги, розрахунок ПДВ і ЄСВ, строки подання податкової декларації.

Рис.1. Елементи спрощеної системи оподаткування

У відповідності до наказу Міністерства фінансів України від 26.04.2022 р. №124 затвердили форму податкової декларації платника єдиного податку третьої групи на період воєнного надзвичайного стану в Україні», що зареєстрований Мінюстом України 05.05.2022 за № 495/37831 [10]. Платниками єдиного податку здійснюється наступний порядок сплати: суми податкових зобов'язань зазначені в податковій декларації суб'єктом ФОП сплачуються протягом десяти календарних днів, наступних за останньою добою відповідного граничного строку при подачі податкової декларації. Структурні зміни в законодавчих актах також стосувались і порядку звільнення від відповідальності платників податків [14, с.309].

Рис.2. Суб'єкти спрощеної системи оподаткування та податкові зміни*

*Систематизовано автором на підставі законодавчих норм і Податкового кодексу України.

Законом №7190 регламентуються правила добровільного переходу на ставку єдиного податку 2% для платників ЄП 3-ї групи (замість податкових ставок 3 і 5%) шляхом подання заяви до 31.03.2022 р. про перехід на спрощену систему оподаткування з 01.04.2022р. Але під час дії воєнного стану в країні допускається подання такої заяви в будь-який інший день.

На сьогоднішній день затверджена нова форма заяви про перехід на спрощену систему оподаткування, яка затверджена наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2019 р. № 308. При її заповненні в графі «Ставка у відсотках до доходу» рядка 5.1.1 «Обрана ставка єдиного податку під час переходу на спрощену систему оподаткування» потрібно вказати 2%, але такої заяви не потрібно додавати розрахунок доходу за попередній календарний рік. Але можна залишитись як платник єдиного податку по ставці 2% до останнього дня місяця, у якому закінчується чи скасовується військове положення в країні [11].

Таблиця 1

Динаміка прогнозних показників єдиного податку Божедарівського селищного бюджету Дніпропетровської області, тис. грн.

Показники	2022р.	2023р.	2024р.	Відношення 2024 р. до 2022 р., %	Відхилення 2024 р. до 2022 р., +/-
Єдиний податок, всього	11 680,0	11810	11950,0	102,31	270,00
в тому числі:					
Єдиний податок з фізичних і юридичних осіб (1-3 групи)	2630,0	2659,3	2690,8	102,31	60,80
Єдиний податок із сільськогосподарських виробників (4 групи)	9050,0	9150,7	9259,2	102,31	209,2

Аналіз динаміки надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів дозволив вирахувати прогнозні основні макроекономічні показники економічного й соціального розвитку країн і динаміки бази оподатковування, ефективність податкових платежів, інші індикатори доходності бюджету Божедарівської селищної територіальної громади протягом 2022-2024 рр. які повинні зростати.

Якщо проаналізувати показники таблиці 1, ми побачимо, що сума прогнозованого єдиного податку впродовж 2022-2024 рр. зростатиме на

270 тис. грн., або на 2,31%, в тому числі це відбуватиметься за рахунок єдиного податку з фізичних і юридичних осіб (платників 1-3 груп) на 60,8 тис.грн., і також єдиного податку, який сплачують сільськогосподарські товаровиробники – платники 4 групи ЄП – на 209,2 тис.грн. В структурі місцевих податків Божедарівського селищного бюджету переважає податок на доходи фізичних осіб, сума якого має тенденцію до зростання протягом 2022-2024 рр. на 3770 тис. грн., або 11,88%.

Рис. 3. Аналіз динаміки прогнозних показників єдиного податку Божедарівського бюджету Дніпропетровської області

Як бачимо за отриманими даними рисунку 3, сума єдиного податку зростає на 2,31%, або до 11950 тис. грн., в тому числі за рахунок сплати єдиного податку фізичними і юридичними особами платниками 1-3 групи до 2690,8 тис. грн. та платників 4 групи єдиного податку - сільськогосподарських виробників до 9259,2 тис. грн.

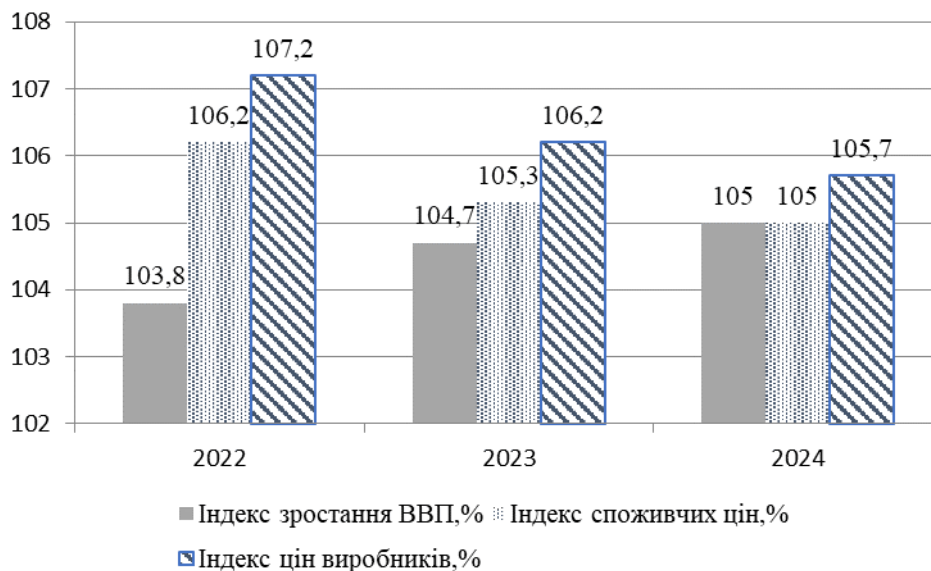
Таблиця 2

Структура прогнозних показників єдиного податку Божедарівського селищного бюджету Дніпропетровської області, тис. грн.

Показники	2022р.	2023р.	2024р.	Відхилення 2024р. до 2022 р., +/-
Податок на доходи фізичних осіб	54,88	55,68	56,44	1,56
Податок на майно, всього	24,92	24,74	24,56	-0,36
В тому числі				
Плата за землю	24,21	24,03	23,85	-0,36
Податок на нерухоме майно	0,71	0,71	0,71	0
Єдиний податок, всього	20,20	19,57	19,00	-1,20
в тому числі:				
Єдиний податок з фізичних і юридичних осіб (1-3 групи)	4,55	4,41	4,28	-0,27
Єдиний податок із сільськогосподарських виробників (4 групи)	15,65	15,17	14,72	-0,93
Всього власних доходів	100,00	100,00	100,00	0,00

Податок на майно і плата за землю мають практично однакову питому вагу, і збільшилися в 2024 році на 1040 тис. грн. (7,2%) і 1003 тис. грн. (7,16%) відповідно. Також в цьому ж періоді дослідження планується зростання податку на нерухому майно на 8,54%, чи 35 тис. грн., що видно з таблиці 2.

Структура власних доходів загального фонду Божедарівського селищного бюджету за прогнозними показниками представлена в таблиці 3, свідчить що відбувається зниження питомої ваги таких податків: податку на майно на 0,36 процентних пунктів за рахунок плати за землю, єдиного податку на 1,2 процентних пункти, в тому числі ЄП з фізичних і юридичних осіб на 0,27 % пункти, ЄП сільськогосподарських виробників на 0,93% пунктів.

Рис. 4. Динаміка прогнозних макропоказників Божедарівського бюджету Дніпропетровської області

Всього сума власних доходів місцевого бюджету БТГ зросла в 2024 році на 5080 тис. грн. або 8,79%. Сума власних доходів відповідно до ст.64 Бюджетного кодексу України сформована в основному за рахунок таких податків: податок з доходів фізичних осіб і податок на майно.

Проведений аналіз прогнозних макропоказників бюджету Божедарівської селищної громади наведений в таблиці 3.4 свідчить, що в 2024 році відбуватиметься зростання ВВП на 1,2 %, мінімальна заробітна плата збільшиться на 1065 грн., а темпи її приросту складуть 3,7%, розмір посадових окладів в середньому за 3 роки збільшиться на 473,5 грн., темпи його приросту – на 3,7%. Одночасно прослідковується тенденція до

зменшення індексів споживчих цін і цін виробників на 1,2% і 1,5 % відповідно.

Таблиця 3

Прогнозні макропоказники бюджету Божедарівської селищної громади

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024 до 2022 рр., +/-
Зростання ВВП, %	3,8	4,7	5,0	1,2
Індекс споживчих цін, %	106,2	105,3	105,0	-1,2
Індекс цін виробників, %	107,2	106,2	105,7	-1,5
Мінімальна заробітна плата, грн.	6600	7176	7665	1065
Темпи приросту мінімальної заробітної плати, %	+3,1	+7,1	+6,8	3,7
Розмір посадового окладу, грн.	2937,5	3193	3411	473,5
Темпи приросту розміру посадового окладу, %	+3,1	+7,1	+6,8	3,7

Фінансові результати до оподаткування підприємств Дніпропетровської області за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2020 рік представимо в табл. 4.

Таблиця 4

Фінансові результати до оподаткування підприємств Дніпропетровської області за 2020 рік, тис.грн.

Види підприємств	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Всього підприємства за видами економічної діяльності, в тому числі:	1 46401181,0	74,1	84666998,2	25,9	38265817,2
по великих	39535241,0	74,6	53435947,0	25,4	13900706,0
по середніх	4050892,6	77,3	17601881,7	22,7	13550989,1
по малих	2815047,4	74,0	13629169,5	26,0	10814122,1
у т.ч. по мікропідприєм.	-547851,5	72,7	5533669,8	27,3	6081521,3
Сільське, лісове та рибне господарство	4293824,4	84,2	5502518,1	15,8	1208693,7
по середніх	1330537,0	84,3	1786459,0	15,7	455922,0
по малих	2963287,4	84,2	3716059,1	15,8	752771,7
у т.ч. по мікропідприємствах	814492,0	83,7	1364887,0	16,3	550395,0

Наведені показники в таблиці 4 вказують, що в Дніпропетровській області за всіма видами економічної діяльності малі підприємства в 2020 році, серед яких збиткові займають в структурі 25,9%, а прибуткові – 74,1% питомої ваги. Сальдо фінансового результату показує, що підприємства малого бізнесу отримали прибутку до оподаткування 2815047,7 тис.грн. По великих і середніх підприємствах Дніпропетровської області простежується позитивна динаміка в розрізі фінансового результату останніми роками. Поряд з цим сальдо фінансового результату мікропідприємств зменшилося на 547851,5 тис.грн.

В сільському господарстві спостерігається тенденція до зростання фінансових результатів до оподаткування за всіма видами проаналізованих підприємств за 2020 р., які займають в структурі яких 84,2% отримали прибуток, а 15,8% були збитковими. Отже, збільшення відбулось таки чином: в середніх – на 1330537,0 тис.грн., малих – на 2963287,4 тис.грн., мікропідприємствах – на 814492,0 тис.грн., про що свідчать дані таблиці 4.

Висновки. З огляду на вищевикладені матеріали пропонуємо основні напрямки покращення спрощеної системи оподаткування задля ефективності формування дохідної частини бюджету та податкового навантаження на суб'єктів підприємництва в умовах сталого воєнного стану та трансформації ринкового середовища економіки країни. Таким чином, сприяння підвищення фіскального ефекту в умовах надзвичайного стану країни є доволі важливим. Трансформаційні процеси, що відбуваються в економічній системі, спрямовані на подолання труднощів суб'єктів господарювання, особливо це стосується юридичних осіб малого бізнесу і фізичних осіб-підприємців. В подальшому запровадження законодавчих норм стосовно ефективності сплати єдиного податку до місцевих бюджетів надає змогу вирішити коло проблемних питань в сфері фіскальної політики держави.

Література:

1. Воєнний стан: зміни в оподаткуванні. <https://home.kpmg/ua/uk/home/media/press-releases/2022/04/voyennyu-stand-zminy-v-opodatkuvani.html>.
2. Дема Д.І., Шевчук І.В. Спрощена система оподаткування: реалії та перспективи в Україні Облік і фінанси АПК. Фінанси та оподаткування. 2011. №1. С. 146-148.
3. Про внесення змін до ПКУ та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану. Закон України від 03.03.2022 р. № 2118-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>.
4. Про внесення змін до ПКУ та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану. Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>.
5. Про внесення змін до ПКУ та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану. Закон України від 24.03.2022 р. № 2142-IX. <https://document.vobu.ua/doc/11111>.

6. Про внесення змін до ПКУ та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану. Закон України від 01.04.2022 р. № 2173-IX. <https://document.vobu.ua/doc/11362>.

7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану. Закон України від 12.05.2022 р. №2260-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2260-20#Text>

8. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо перегляду окремих пільг з оподаткування Закон України від 21.06.2022 р. №2325-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2325-20#Text>.

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану Закон України від 14.04.2022 р. № 2192-IX. <https://cv.tax.gov.ua/listivki-ta-broshuri/print-582332.html>.

10. Про затвердження форми податкової декларації платника єдиного податку третьої групи на період дії воєнного, надзвичайного стану в Україні. Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2022 № 124. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0495-22#Text>.

11. Іванішина О.С., Деміденко Л.С. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: сучасний стан та напрями її вдосконалення / Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2020. №5. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/89.pdf.

12. Новелли оподаткування єдиним податком в умовах воєнного стану. <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/novely-opodatkovannya-yedynym-podatkom-v-umovah>.

13. Податкові пільги для підприємців на час воєнного стану. <https://www.prostir.ua/?news=podatkovi-pilhy-dlya-pidpryemtsiv-na-chas-vojennoho-stanu>.

14. Тучак Т. В., Лінник О. П. Напрями реформування спрощеної системи оподаткування в Україні. / Бізнес Інформ. 2020. №3. С. 306–311. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-3-306-311>.

References:

1. Viys'kovyy stan: zminy v opodatkuvani. [Martial law: changes in taxation]. Retrieved from <https://home.kpmg.ua/uk/home/media/press-releases/2022/04/voynennyi-stan-zminy-v-opodatkuvani.html> [in Ukrainian].

2. Dema D.I. & Shevchuk I.V. (2011). Sproshchena systema opodatkovannya: realiyi ta perspektyvy v Ukraini [Simplified system of taxation: realities and prospects in Ukraine] *Oblik i finansy APK. Finansy ta opodatkovannya. – Accounting and finance of agricultural industry. Finance and taxation. 1*, 146-148. [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy "Pro vnesennya zmin do PKU ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo osoblyvostey opodatkovannya ta podannya zvitnosti u period diyi voyennoho stanu": vid 03.03.2022 roku, № 2118-IX. [Law of Ukraine "On Amendments to the PKU and other legislative acts of Ukraine regarding the peculiarities of taxation and reporting during the period of martial law" from March 3, 2022, № 2118-IX]. (n.d.). [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>. [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy "Pro vnesennya zmin do PKU ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo diyi norm na period diyi voyennoho stanu": vid 15.03.2022 roku, № 2120-IX. [Law of Ukraine "On Amendments to the PKU and other legislative acts of Ukraine regarding the effect of norms during the period of martial law" from March 15, 2022, № 2120-IX] (n.d.). [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>. [in Ukrainian].

5. Закон Ukrainy "Pro vnesennya zmin do PKU ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennya zakonodavstva na period diyi voyennoho stanu": vid 24.03.2022 roku, № 2142-IX. [Law of Ukraine "On Amendments to the PKU and other legislative acts of Ukraine regarding the improvement of legislation for the period of martial law" from March 24, 2022, № 2142-IX.]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://document.vobu.ua/doc/11111>. [in Ukrainian].

6. Закон Ukrainy "Pro vnesennya zmin do PKU ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennya zakonodavstva na period diyi voyennoho stanu": vid 01.04.2022 roku, № 2173-IX. [Law of Ukraine "On Amendments to the Civil Code and other legislative acts of Ukraine regarding the improvement of legislation for the period of martial law" from April 1, 2022, № 2173-IX.]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://document.vobu.ua/doc/11362>. [in Ukrainian].

7. Закон Ukrainy "Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakoniv Ukrainy shchodo osoblyvostey podatkovoho administruvannya podatkov, zboriv ta yedynoho vnesku pid chas diyi voyennoho, nadzvychaynogo stanu": vid 12.05.2022 roku, №2260- IKH. [Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and other laws of Ukraine regarding the specifics of the tax administration of taxes, fees and a single contribution during the state of war and emergency" from May 12, 2022, №2260- IKH]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2260-20#Text> [in Ukrainian].

8. Закон Ukrainy "Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo perehlyadu okremykh pil'h z opodatkovannya": vid 21.06.2022 roku, №2325-IX. [Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding revision of certain tax benefits" from June 21, 2022, №2325-IX.]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2325-20#Text> [in Ukrainian].

9. Закон Ukrainy "Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo administruvannya okremykh podatkov u period voyennoho, nadzvychaynogo stanu": vid 14.04.2022 roku, № 2192-IKH [Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding the administration of certain taxes during the period of martial law, state of emergency" from April 14, 2022, № 2192-IKH]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://cv.tax.gov.ua/listivki-ta-broshuri/print-582332.html> [in Ukrainian].

10. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy "Pro zatverdzhennya formy podatkovoyi deklaratsiyi platnyka yedynoho podatku tret'oyi hrupy na period diyi voyennoho, nadzvychaynogo stanu v Ukraini" vid 26 kvitnya 2022 roku, № 124 [Order of the Ministry of Finance of Ukraine from April 26, 2022, № 124 "On approval of the tax declaration form of the payer of the single tax of the third group for the period of martial law, state of emergency in Ukraine". (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0495-22#Text>. [in Ukrainian].

11. Ivanishina O.S., Demidenko L.S. (2020). Sproshchena systema opodatkovannya, obliku ta zvitnosti: suchasnyy stan ta napryamy yi vdoskonalennya [Simplified system of taxation, accounting and reporting: current state and directions for its improvement] . *Elektronne naukove fakhove vydannya «Efektyvna ekonomika»*. – *Electronic scientific specialist publication "Efficient Economy"*, 5. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/89.pdf. [in Ukrainian].

12. Novelly opodatkovannya yedynym podatkom v umovakh voyennoho stanu. [Novels of taxation with a single tax in the conditions of martial law]. Retrieved from <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/novelly-opodatkovannya-yedynym-podatkom-v-umovah>. [in Ukrainian].

13. Podatkovi pil'hy dlya pidpryemtsiv na chas voyennoho stanu. [Tax benefits for entrepreneurs during martial law]. Retrieved from : <https://www.prostir.ua/?news=podatkovyi-pilhy-dlya-pidpryemtsiv-na-chas-vojennoho-stanu>. [in Ukrainian].

14. Tuchak T.V., Linnyk O.P. (2020). Napryamy reformuvannya sproshchenoyi systemy opodatkovannya v Ukraini. [Directions of reforming the simplified taxation system in Ukraine]. *Biznes Inform.* – *Business Inform.* 3, 306–311. – Retrieved from <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-3-306-311>. [in Ukrainian].